

Dokazování, svědci

Přisuzování hodnoty pravdivosti jednotlivým důkazům se děje jejich zhodnocením jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti. Myšlenkové závěry o pravdivosti či nepravdivosti důkazů, k nimž soud dospěl, proto nepředstavují akt libovůle soudu a nejsou ani věcí pouhého osobního dojmu či obecné úvahy. Vnitřní přesvědčení o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi je výsledkem logického myšlenkového postupu vycházejícího z posouzení objektivních skutečností vnějšího světa (skutkových okolností) zjištěných v konkrétní projednávané věci, jako kupříkladu z rozporů ve výpovědi svědka, jakož i z rozporů mezi výpovědí svědka (jejím obsahem) a jinými provedenými důkazy, ze způsobu jeho výpovědi, z jeho osobního (nikoli z obecně postulovaného) vztahu k věci nebo k osobám zúčastněným na řízení apod. Samotná skutečnost, že osoba, která vystupuje v občanském soudním řízení jako svědek, je jinak k některému z účastníků řízení v pracovněprávním vztahu zaměstnanec, sama o sobě neodůvodňuje závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi této osoby. Obdobný závěr je nutné přijmout i pro situaci, kdy jako svědek vypovídá zaměstnanec zástupce účastníka řízení, neboť ani zde není důvod, aby (pouze) na základě kritéria pracovněprávního vztahu mezi svědkem a zástupcem účastníka řízení byla pravdivost (věrohodnost) výpovědi svědka zpochybňována. Hodnotící závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) údajů, o nichž svědecká výpověď podává zprávu, lze ve smyslu ustanovení § 132 o. s. ř. učinit jen na základě těch konkrétních skutečností, které byly v řízení zjištěny (s přihlédnutím ke všemu, co za řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 1215/2021-444 ze dne 22.11.2022)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. L., narozeného dne XY, bytem v XY, zastoupeného JUDr. T.T., Ph.D., advokátem se sídlem v P., proti žalovaným 1) R. K., narozenému dne XY, bytem v XY, a 2) e. p. se sídlem v XY, IČO XY, oběma zastoupeným Mgr. Bc. P.H., advokátem se sídlem v P., o 164 213,30 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 43 C 113/2017, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2020, č. j. 30 Co 323, 324/2020-389, tak, že řízení o dovolání proti rozsudku městského soudu se v části týkající se žalovaného 2) zastavuje. Rozsudek městského soudu [s výjimkou části, ve které byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o zamítnutí žaloby proti žalovanému 2), a části, ve které byla žalobci uložena povinnost zaplatit žalovanému 2) náhradu nákladů řízení a náhradu nákladů odvolacího řízení] se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 2 dne 21. 8. 2017 se žalobce domáhal, aby mu žalovaní zaplatili společně a nerozdílně 164 213,30 Kč s 8,05% úrokem z prodlení za dobu od 20. 5. 2017 do zaplacení. Žalobu zdůvodnil zejména tím, že je bývalým zaměstnancem žalovaného 2) a že dne 20. 5. 2016 byl v jeho sídle napaden žalovaným 1), statutárním ředitelem žalovaného 2), poté, co proběhlo jednání, kde se žalobce pokoušel žalovanému 1) „předat oznámení o trvání na dalším zaměstnávání“, a to tak, že byl žalovaným 1) „popadnut silně za krk a násilně vyvečen z kancelářských prostor“ žalovaného 2). Požadovaná částka představuje náhradu újmy sestávající z bolestného ve výši 16 410 Kč, náhrady za další nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč, náhrady nákladů „spojených s péčí o zdraví“ ve výši 1 188,30 Kč a náhrady za ztrátu na výdělků ve výši 46

2. Žalovaní uvedli, že nárok žalobce neuznávají a považují ho za zcela nedůvodný. Popřeli, že by někdy došlo k napadení žalobce žalovaným 1), a poukázali na přestupkové řízení probíhající před Úřadem městské části Praha 2, Odborem správních agend, Oddělením přestupků, které bylo dne 9. 1. 2017 pravomocně zastaveno, „neboť spáchání skutku nebylo žalovanému 1) ... prokázáno“.

3. Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 8. 6. 2020, č. j. 43 C 113/2017-311, doplněným usnesením ze dne 20. 7. 2020, č. j. 43 C 113/2017-340, žalobu zamítl a uložil žalobci povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení žalovaným 198 512,60 Kč a České republice - Obvodnímu soudu pro Prahu 2 částku 11 964,45 Kč. Vycházel mimo jiné ze zjištění, že žalobce pracoval pro žalovaného 2) jako „manažer pro klíčové zákazníky“, že mu dne 31. 3. 2016 předal výpověď, že se dne 20. 5. 2016 mezi 9:30 a 10:00 společně se zaměstnankyní svého „právního“ zástupce K. K. dostavil do kanceláře žalovaného 1), kde se „konala porada“, aby zde doručil oznámení o tom, že trvá na zaměstnávání až do konce výpovědní doby, že se na této poradě zároveň žalovaný 1) pokusil doručit žalobci oznámení o trvání překážek v práci na straně zaměstnavatele, přičemž žalobce i žalovaný 1) oznámení od druhého odmítli převzít, a že následně žalovaný 1) vyzval žalobce a K. K. k opuštění kanceláře, načež oba tyto prostory v doprovodu žalovaného 1) opustili. Téhož dne byl žalobce ošetřen ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady, kde uvedl, že byl napaden zaměstnavatelem a „uchopen za krk a levou paži“; žalobci byla diagnostikována zranění „S134 Distorsio vert. cerv. a S400 Contusio humeri I.sin“ a na jeho těle byl objeven podkožní hematoma. Soud prvního stupně po provedeném dokazování shledal, že „přestože několik důkazů nasvědčuje tomu, že k incidentu popsanému žalobcem dojít mohlo, jednoznačný závěr vylučující jakékoliv pochybnosti ve vztahu ke skutkovému ději, při němž mělo dojít k ublížení na zdraví žalobce, nebylo na základě provedeného rozsáhlého dokazování možné ... učinit“. Tvrzení žalobce podle soudu prvního stupně „podporuje ... svědecká výpověď K., nepřímo lékařská zpráva z Fakultní nemocnice Královské Vinohrady ... a komunikace mezi uživatelem označeným jako D. M. a uživatelem označeným jako J. dne 20. 5. 2016 v časovém rozmezí od 19:33 hodin do 19:45 hodin prostřednictvím aplikace WhatsApp, ohledně níž však svědkyně M. uvedla, že si nepamatuje, že by tímto způsobem komunikovala se žalobcem, a jejíž pravost nebyla potvrzena ani znaleckým posudkem č. 2478/2019“. Tvrzení žalobce je proti tomu zpochybňováno výslechy svědků J. P. a P. G., kteří shodně uvedli, že zaznamenali odchod žalobce a svědkyně K. K. v doprovodu žalovaného 1), který viděli prostorem otevřených dveří kanceláře na chodbu, přičemž na tomto odchodu nezaznamenali nic nestandardního, neslyšeli žádnou hádku ani křik. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že na základě provedených důkazů nebylo možné uzavřít, že k protiprávnímu jednání žalovaného 1) popsanému žalobcem skutečně došlo. Při svém rozhodování „přihlížel i k rozdílným výpovědím svědků navržených žalobcem, a to K., která uvedla, že po incidentu jela se žalobcem do Vinohradské nemocnice, kdy tuto skutečnost tvrdil i žalobce ve svém podání ze dne 22. 2. 2018, kde uvedl, že paní K. K. doprovodila žalobce do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady a v úředním záznamu o podání vysvětlení ze dne 20. 5. 2016, a D. K., který při svém výslechu uvedl, že se po incidentu sešel se žalobcem někde nad Muzeem a poté společně jeli do Vinohradské nemocnice“.

4. K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 8. 12. 2020, č. j. 30 Co 323, 324/2020-389, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení státu, potvrdil i usnesení soudu prvního stupně o výši těchto nákladů ze dne 20. 7. 2020, č. j. 43 C 113/2017-340, rozhodl, že se ve výroku o nákladech řízení účastníků rozsudek soudu prvního stupně mění tak, že žalobce je povinen zaplatit náhradu nákladů řízení každému ze žalovaných ve výši 81 481 Kč k rukám advokáta Mgr. Bc. P.H., a uložil žalobci povinnost zaplatit na náhradě nákladů odvolacího řízení každému ze žalovaných 18 803 Kč k rukám advokáta Mgr. Bc. P.H. Odvolací soud zamítl návrh žalobce na přerušování řízení „do skončení řízení před Policií České republiky ... č. j. KRPA-220011-TC-2020-001272, v němž jsou prověřovány okolnosti výpovědi

svědků M., G., K. a P. v nyní projednávané věci pro možné spáchání trestného činu krivé výpovědi“, neboť „je úkolem soudu ..., aby zhodnotil provedené důkazy“ a bylo by porušením zásad volného hodnocení důkazů, ústnosti a bezprostřednosti, „pokud by odvolací soud zjištění soudu prvního stupně, jehož senát byl svědeckým výpovědím bezprostředně přítomen, popř. vlastní zjištění, nahradil zjištěními orgánů činných v trestním řízení, které naopak předmětným svědeckým výpovědím přítomny nebyly“. Námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku soudu prvního stupně neshledal odvolací soud důvodnou. O tom, že zranění (distorzi krční páteře a zhmoždění ramene a paže) měl žalobci způsobit žalovaný 1), podle odvolacího soudu „přímo svědčila pouze výpověď K. a nepřímo pak též výpovědi svědků K. a L.“, a uvedené tvrzení „naproti tomu zpochybnily výpovědi svědků P., G. a M., kteří uvedli, že část odchodu žalobce viděli a nezaznamenali nic nestandardního“. Soud prvního stupně pak podle názoru odvolacího soudu „správně poukázal i na skutečnosti, které do určité míry snižují věrohodnost svědkyně K., spočívající jednak v jejím zaměstnaneckém vztahu k právnímu zástupci žalobce a jednak v rozporu její výpovědi s výpovědí svědka K. v otázce doprovodu žalobce do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady“. Uvedené skutečnosti podle odvolacího soudu „zakládají důvody, které bránily soudu prvního stupně, aby jednoznačně a bez rozumných pochybností mohl svědkyni K. uvěřit a mít předmětná žalobní tvrzení za prokázaná“. Odvolací soud vytkl soudu prvního stupně, že neprovedl navržené důkazy výslechem žalobce a žalovaného 1) jako účastníků řízení, a toto pochybení napravit tím, že tyto důkazy provedl sám. Po doplnění dokazování odvolací soud dospěl k závěru, že „nebyly rozptýleny“ pochybnosti o pravdivosti tvrzení žalobce týkajících se incidentu ze dne 20. 5. 2016, „plynoucí ze vzájemných rozporů provedených důkazů a především svědeckých výpovědí“. Výpověď žalobce jako účastníka řízení odvolací soud „nemohl hodnotit jako natolik věrohodnou, aby vyvrátila výpovědi svědků P., G. a M., kteří o způsobu ‚vyvádění‘ žalobce z prostor žalované vypověděli výrazně odlišně než žalobce“. Jako velmi nedůvěryhodnou pak odvolací soud hodnotil výpověď žalovaného 1), který o průběhu odchodu žalobce z prostor žalovaného 2) vypovídal v rozporu s výpověďmi všech svědků a o jednání s žalobcem pak též v příkrém rozporu s obsahem zvukové nahrávky, která byla v řízení před soudem prvního stupně provedena k důkazu. Nedůvěryhodnost výpovědi žalovaného 1) však sama o sobě nemůže změnit nic na tom, že „odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, nemá dostatečné důvody k tomu, aby jednomu z účastníků bez rozumných pochybností uvěřil, a měl tak skutkový stav za prokázaný“. Za popsání stavu, kdy „i po provedení navržených důkazů zůstaly rozhodné skutečnosti neobjasněny a tvrzení žalobce nebyla jednoznačně prokázána ani vyvrácena“, odvolací soud uzavřel, že žalobce neunesl důkazní břemeno.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítá, že odvolací soud v rozporu s rozhodovací praxí dovolacího soudu vyřešil otázky „zda byly splněny předpoklady pro přerušování řízení ve smyslu ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř.“ a „zda byly dány předpoklady pro zrušení rozsudku“ soudu prvního stupně podle ustanovení § 219a odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu pro nepřezkoumatelnost, jakož i otázky způsobu „hodnocení důkazů, konkrétně pak věrohodnosti výpovědi svědků ... tj. hodnocení důkazů dle ustanovení § 132 o. s. ř.“. Dovolatel nesouhlasí s postupem odvolacího soudu, který „aniž by hodnotil věrohodnost výpovědi svědků P., G., M.“, hodnotil věrohodnost svědkyně K., „a to navíc zcela nepřijatelným způsobem“. Podle jeho názoru, „není jediný důvod, proč by věrohodnost výpovědi měla být prováděna pouze u svědkyně K. a u ostatních svědků nikoli. Navíc zaměstnanecký poměr svědkyně K. k právnímu zástupci žalobce je kritériem, podle kterého se nehodnotí věrohodnost výpovědi svědka.“ Okolnost, že výpověď svědkyně K. „se nekryje s výpovědí svědka K., je irelevantní, protože svědek K. vypovídal k tomu, co se dělo po incidentu. Případný rozpor mezi výpověďmi, které se týkaly doby po incidentu, nemůže zpochybnit věrohodnost výpovědi svědkyně K. týkající se samotného incidentu. Navíc onen rozpor se týkal obecného označení nemocnice na Vinohradech versus Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, což je uměle vyfabulovaný rozpor.“ Dovolatel má za to, že rozhodnutí odvolacího soudu, který se nezabýval rozporu mezi výpověďmi svědků, na něž žalobce poukazyval, je nepřezkoumatelné, že závěr o neunesení důkazního břemene žalobcem je tak nutně nesprávný a že se dovolací soud dosud

nezabýval otázkou, „zda otázka významná pro rozhodnutí soudu a řešená v jiném probíhajícím řízení může být důvodem pro přerušení řízení dle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. ... a například může přispět k vyřešení otázky procesního práva rozhodujícím soudem“. Dodal, že navrhol přerušení řízení proto, aby odvolací soud „vyčkal rozhodnutí či jiných závěrů Policie ČR o tom, zda některý ze svědků vypovídajících v řízení před soudem lhal či upravil svou výpověď“. Navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

6. Žalovaní ve svém vyjádření uvedli, že žalobce v dovolání „fakticky polemizuje se skutkovými zjištěními soudů obou stupňů a vyjadřuje svůj nesouhlas s výsledkem hodnocení důkazů soudy obou stupňů, což však nemá být předmětem přezkumu v rámci dovolacího řízení“, resp. že „těžiště dovolání žalobce tvoří polemika se soudy obou stupňů ohledně věrohodnosti svědků“. Navrhli, aby dovolací soud dovolání žalobce jako nepřipustné odmítl, popř. jako nedůvodné zamítl.

7. Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací [§ 10a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny podmínky řízení (§ 243b a § 103 o. s. ř.).

8. Při zkoumání podmínek řízení dovolací soud zjistil z úplného výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 9739, že žalovaný 2) byl rozhodnutím jediného akcionáře zrušen ke dni 30. 11. 2021 s likvidací (tj. bez právního nástupce), po jejímž ukončení byl ke dni 14. 11. 2022 vymazán z obchodního rejstříku. Výmazem z obchodního rejstříku žalovaný 2) zanikl (srov. § 185 občanského zákoníku), v důsledku čehož ztratil způsobilost být účastníkem řízení (srov. § 118 občanského zákoníku a § 19 o. s. ř.). Zanikl-li žalovaný 2) v průběhu dovolacího řízení bez právního nástupce (není tu subjekt, který by vstoupil do jeho práv a povinností, popřípadě který by převzal práva a povinnosti, o něž v řízení jde), pak povaha věci neumožňuje, aby bylo v dovolacím řízení ve vztahu k němu pokračováno (§ 243b a § 107 odst. 1 věta první o. s. ř.). Nejvyšší soud proto dovolací řízení v části týkající se žalovaného 2) zastavil (§ 243b a § 107 odst. 5 o. s. ř.) a rozhodl, že ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným 2) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů dovolacího řízení [§ 243c odst. 3, § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 146 odst. 1 písm. c) o. s. ř.].

9. Dovolací soud se dále zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

10. Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

11. Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

12. Závěr odvolacího soudu, že rozsudek soudu prvního stupně není nepřezkoumatelný, je v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod č. [100/2013](#) Sb. rozh. obč., a v něm vyjádřený právní názor, že měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody; i když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění

nebyly - podle obsahu odvolání - na újmu uplatnění práv odvolatele). Otázka, zda byly dány předpoklady pro zrušení rozsudku soudu prvního stupně podle ustanovení § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř. pro nepřezkoumatelnost, předestřená dovolatelem, proto přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. nezakládá.

13. Za nepřezkoumatelný nelze ve smyslu ustálené judikatury dovolacího soudu považovat ani rozsudek odvolacího soudu, neboť jeho odůvodnění má všechny náležitosti uvedené v ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř., které je třeba podle § 211 o. s. ř. použít přiměřeně s přihlédnutím k zásadě přezkumné povaze činnosti soudu v odvolacím řízení, a je patrné, že nebránilo dovolateli v uplatnění jeho práv (srov. např. odůvodnění rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2021, sp. zn. 31 Cdo 1475/2020, uveřejněného pod č. [58/2021](#) Sb. rozh. obč., nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2022, sp. zn. 26 Cdo 2472/2021).

14. Dovolání není přípustné ani z hlediska řešení otázky „zda byly splněny předpoklady pro přerušování řízení ve smyslu ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř.“. Důvody k přerušování řízení jsou podle ustálené judikatury soudů dány zejména v případech, kdy probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu. Musí jít o otázku, která má podstatný význam pro řešení daného případu, vztahuje se k danému skutkovému stavu a soud je oprávněn si ji vyřešit sám podle ustanovení § 135 odst. 2 o. s. ř. Hlavní důvod pro přerušování řízení spočívá v hospodárnosti řízení, tj. aby stejná otázka nebyla posuzována nadbytečně dvakrát. Soud přitom bere v úvahu i stav (pokročilost) obou řízení tak, aby eventuální přerušování mělo vůbec praktický smysl s ohledem na předpokládanou délku řízení, na jehož skončení hodlá soud vyčkat (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 3. 2014, sp. zn. 28 Cdo 3568/2013). Z hlediska hospodárnosti řízení je pak třeba vždy posoudit, zda vyčkání výsledku vedlejšího řízení bude i z hlediska délky původního (hlavního) řízení účelné, tj. zda nebude účelnějším, vyřeší-li si soud otázku, která může mít význam pro jeho rozhodnutí, předběžně sám (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 30 Cdo 5270/2009, uveřejněný pod č. 169/2011 v časopise Soudní judikatura). Dovolací soud přitom může úvahu odvolacího soudu o přerušování řízení přezkoumat pouze v případě její zjevné nepřiměřenosti. Postup podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. záleží vždy na individuální situaci a na úvaze soudu, kterou by dovolací soud mohl zpochybnit, jen pokud by o přerušování řízení bylo rozhodnuto na základě skutečností, které jsou zjevně irelevantní. Není věcí Nejvyššího soudu v dovolacím řízení, které se připouští jen pro řešení významných právních otázek, aby v konkrétních věcech přezkoumával úvahu, zda z hlediska hospodárnosti řízení je namísto přerušit, či nikoliv (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 8. 2014, sp. zn. 22 Cdo 572/2014, ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. 22 Cdo 1868/2014, nebo ze dne 14. 7. 2016, sp. zn. 25 Cdo 1658/2016).

15. Neshledal-li odvolací soud v projednávané věci důvodným návrh žalobce na přerušování řízení „do skončení řízení před Policií České republiky ... č. j. KRPA-220011-/TČ-2020-001272, v němž jsou prověřovány okolnosti výpovědi svědků M., G., K. a P. v nyní projednávané věci pro možné spáchání trestného činu křivé výpovědi“, s odůvodněním, že „je úkolem soudu ..., aby zhodnotil provedené důkazy“, že by bylo porušením zásad volného hodnocení důkazů, ústnosti a bezprostřednosti, „pokud by odvolací soud zjištění soudu prvního stupně, jehož senát byl svědeckým výpovědím bezprostředně přítomen, popř. vlastní zjištění, nahradil zjištěními orgánů činných v trestním řízení, které naopak předmětným svědeckým výpovědím přítomny nebyly“, a že výsledky trestního řízení „v pouhé fázi prověřování“ z tohoto důvodu nemohou mít význam pro rozhodnutí soudu, nelze tuto jeho úvahu považovat za zjevně nepřiměřenou, nýbrž naopak za přílehavou, a jeho postup odpovídá výše uvedené konstantní judikatuře dovolacího soudu.

16. V projednávané věci závisí napadený rozsudek odvolacího soudu mimo jiné na vyřešení otázky procesního práva, zda skutečnost, že osoba, která vystupuje v občanském soudním řízení jako svědek, je zaměstnancem zástupce účastníka řízení, odůvodňuje závěr o nevěrohodnosti svědecké výpovědi této osoby. Vzhledem k tomu, že tato otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího

soudu vyřešena, je dovolání žalobce podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

17. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání žalobce je opodstatněné.

18. Účelem občanského soudního řízení je především zajištění spravedlivé ochrany porušených nebo ohrožených soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků (srov. § 1 o. s. ř.). Nezbytným předpokladem tohoto cíle je náležité objasnění skutkového stavu, ke kterému dochází prostřednictvím procesu dokazování. Podle ustanovení § 6 věty první o. s. ř. soud v řízení postupuje předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 7. 2021, sp. zn. 21 Cdo 678/2021).

19. Dokazování, které soud v občanském soudním řízení provádí zásadně při jednání (§ 122 odst. 1 o. s. ř.), slouží ke zjištění skutkového stavu věci, na jehož základě soud rozhoduje o věci samé (§ 153 odst. 1 o. s. ř.). Zákon neurčuje, jakými důkazními prostředky má účastník řízení splnit svoji důkazní povinnost (§ 120 o. s. ř.) navrhopat důkazy k prokázání svých tvrzení; z tohoto hlediska nestanoví žádná omezení a podává pouze příkladný výčet důkazních prostředků, které nejčastěji přicházejí v úvahu. Obecně mohou za důkaz sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci (srov. § 125 o. s. ř.), zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1751/97, uveřejněný pod č. 18/1999 v časopise Soudní judikatura, nebo již zmíněný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 7. 2021, sp. zn. 21 Cdo 678/2021).

20. Důkazy soud hodnotí podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (srov. § 132 o. s. ř.). Hodnocením důkazů se rozumí myšlenková činnost soudu, kterou je provedeným důkazům přisuzována hodnota závažnosti (důležitosti) pro rozhodnutí, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, popřípadě hodnota věrohodnosti. Při hodnocení důkazů z hlediska jejich závažnosti (důležitosti) soud určuje, jaký význam mají jednotlivé důkazy pro jeho rozhodnutí a zda o ně může opřít svá skutková zjištění (zda jsou upotřebitelné pro zjištění skutkového stavu a v jakém rozsahu, popřípadě v jakém směru). Při hodnocení důkazů po stránce jejich zákonnosti zkoumá soud, zda důkazy byly získány (opatřeny) a provedeny způsobem odpovídajícím zákonu, nebo zda v tomto směru vykazují vady (zda jde o důkazy zákonné či nezákonné); k důkazům, které byly získány (opatřeny) nebo provedeny v rozporu s obecně závaznými právními předpisy, soud nepřihlédne. Hodnocením důkazů z hlediska jejich pravdivosti soud dochází k závěru, které skutečnosti, o nichž důkazy (pro rozhodnutí významné a zákonné) podávají zprávu, lze považovat za pravdivé (dokázané), a které nikoli (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 1998, sp. zn. 21 Cdo 1009/98, uveřejněný pod č. [39/1999](#) Sb. rozh. obč., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 33 Cdo 4792/2010, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2015, sp. zn. 33 Cdo 3318/2013).

21. Vyhodnocení důkazů z hlediska pravdivosti předpokládá též posouzení věrohodnosti důkazem poskytované zprávy podle druhu důkazního prostředku a způsobu, jakým se podle zákona provádí. Při důkazu výpovědi svědka musí soud vyhodnotit věrohodnost výpovědi s přihlédnutím k tomu, jaký má svědek vztah k účastníkům řízení a k projednávané věci a jaká je jeho rozumová a duševní úroveň, k okolnostem, jež doprovázely jeho vnímání skutečností, o nichž vypovídá, vzhledem ke způsobu reprodukce těchto skutečností a k chování při výslechu (přesvědčivost, jistota, plynulost výpovědi, ochota odpovídat na otázky apod.) a k poznatkům získaným na základě hodnocení jiných důkazů (do jaké míry je důkaz výpovědi svědka souladný s jinými důkazy, zda jim odporuje,

popřípadě zda se vzájemně doplňují); celkové posouzení z uvedených hledisek pak poskytuje závěr o pravdivosti či nepravdivosti tvrzených (prokazovaných) skutečností (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 21 Cdo 832/2012, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 21 Cdo 1028/2012, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1895/2013).

22. Pro hodnocení důkazů z hlediska jejich pravdivosti (věrohodnosti) zákon – jak plyne z výše uvedeného – nepředepisuje formální postup a ani neurčuje „váhu“ jednotlivých důkazů tím, že by některým důkazům přiznával vyšší pravdivostní hodnotu, nebo naopak určitým důkazním prostředkům důkazní sílu zcela nebo zčásti odpíral. Na rozdíl od tzv. legální (formální) důkazní teorie, která – důsledně vzato – znamenala zmechanizování procesu hodnocení důkazů, neboť předem stanovila jejich hierarchii a způsob hodnocení, ponechává ustanovení § 132 o. s. ř. postup při hodnocení důkazů úvaze soudu. Zásadě volného hodnocení důkazů, která je v tomto ustanovení vyjádřena, tudíž neodpovídá takový způsob hodnocení, kdy je (předem) označena za nezpůsobilý důkazní prostředek svědecká výpověď jen proto, že svědek náleží k určité sociální nebo profesní skupině (k tomu srov. již zmíněný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1751/97, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. 21 Cdo 4643/2010, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 8. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2329/2006).

23. Přisuzování hodnoty pravdivosti jednotlivým důkazům se děje jejich zhodnocením jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti. Myšlenkové závěry o pravdivosti či nepravdivosti důkazů, k nimž soud dospěl, proto nepředstavují akt libovůle soudu a nejsou ani věcí pouhého osobního dojmu či obecné úvahy. Vnitřní přesvědčení o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi je výsledkem logického myšlenkového postupu vycházejícího z posouzení objektivních skutečností vnějšího světa (skutkových okolností) zjištěných v konkrétní projednávané věci, jako kupříkladu z rozporů ve výpovědi svědka, jakož i z rozporů mezi výpovědi svědka (jejím obsahem) a jinými provedenými důkazy, ze způsobu jeho výpovědi, z jeho osobního (nikoli z obecně postulovaného) vztahu k věci nebo k osobám zúčastněným na řízení apod.

24. Nejvyšší soud proto již dříve dospěl k závěru, že samotná skutečnost, že osoba, která vystupuje v občanském soudním řízení jako svědek, je jinak k některému z účastníků řízení v pracovněprávním vztahu zaměstnanec, sama o sobě neodůvodňuje závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi této osoby (tento závěr nemusí být nezbytně logickým důsledkem uvedené premisy) [srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1751/97, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. 21 Cdo 4643/2010].

25. Obdobný závěr je pak nutné přijmout i pro situaci, kdy jako svědek vypovídá zaměstnanec zástupce účastníka řízení, neboť ani zde není důvod, aby (pouze) na základě kritéria pracovněprávního vztahu mezi svědkem a zástupcem účastníka řízení byla pravdivost (věrohodnost) výpovědi svědka zpochybňována. Stanoví-li zákon, že za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci (srov. § 125 o. s. ř.), není možné důkaz výpovědi svědka, který je z hlediska závažnosti pro posouzení věci významný a který byl získán zákonným postupem, označit za nezpůsobilý důkazní prostředek a ani snižovat jeho „váhu“ jen proto, že svědek je zaměstnancem zástupce jednoho z účastníků řízení. Hodnotící závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) údajů, o nichž svědecká výpověď podává zprávu, lze ve smyslu ustanovení § 132 o. s. ř. učinit jen na základě těch konkrétních skutečností, které byly v řízení zjištěny (jistěže s přihlédnutím ke všemu, co za řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci).

26. V projednávané věci odvolací soud svůj závěr o nevěrohodnosti („snížené“ věrohodnosti) svědkyně K. K. – která ve své svědecké výpovědi potvrdila skutečnost tvrzenou žalobcem, že žalovaný 1) svým jednáním dne 20. 5. 2016 způsobil žalobci distorzi krční páteře a zhmoždění ramene a paže, a jejíž výpověď představuje přímý důkaz o uvedené skutečnosti – založil jednak na

jejím zaměstnaneckém vztahu k zástupci žalobce (v rozporu s obsahem spisu odvolací soud toto své hodnocení připisuje soudu prvního stupně, který však svůj závěr o nevěrohodnosti svědkyně K. K. na jejím zaměstnaneckém vztahu k zástupci žalobce nezaložil) a jednak na rozporu její výpovědi s výpovědí svědka D. K. ohledně doprovodu žalobce do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. Nevzal však náležitě v úvahu, že existence pracovněprávního vztahu svědkyně K. K. a zástupce žalobce (aniž by k této skutečnosti přistupovaly další relevantní skutkové okolnosti charakterizující konkrétně obsah a kvalitu tohoto vztahu) sama o sobě – jak vyplývá z výše uvedeného – pro závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) její výpovědi nestačí, neboť její nevěrohodnost ze vztahu k zástupci žalobce pouze presumuje (z výpovědi svědkyně K. K. zaznamenané v protokolu o jednání před soudem prvního stupně na č. l. 156-158 ani není zřejmé, zda svědkyně byla zaměstnankyní zástupce žalobce i v době své výpovědi).

27. Pokud jde o údajný rozpor mezi výpovědí svědkyně K. K. a výpovědí svědka D. K. ohledně doprovodu žalobce do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady (zda žalobce do této nemocnice dne 20. 5. 2016 doprovodila K. K., nebo D. K.), pak odvolací soud opomněl do procesu hodnocení důkazů zahrnout část výpovědi žalobce vyslechnutého v odvolacím řízení, ve které tento rozpor vysvětluje tím, že K. K. doprovodila žalobce do nemocnice na Vinohradech, „která se jmenuje snad AGEL“, kde však žalobce neošetřili, a po odchodu K. K. v průběhu čekání na ošetření volal žalobci D. K., který se za žalobcem dostavil a šel s ním pěšky „do jiné nemocnice, která je také na Vinohradech, zřejmě to byla nemocnice Královské Vinohrady“.

28. Z uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek odvolacího soudu není správný. Protože nejsou dány podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu rozsudku odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky tento rozsudek [jen v části týkající se žalovaného 1), včetně akcesorických výroků o nákladech řízení] zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu (Městskému soudu v Praze) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)